

ψύλλος

ψύλλος, ο, ουσ. [<μτγν. ψύλλος <αρχ. ψύλλα ή], ο ψύλλος. (Ακολουθούν 16 φρ.)·

- αδειανός καλόγερος ψύλλους εμουνούχιζε, βλ. λ. [καλόγερος](#)·

- αρχίζουν να με τρών' οι ψύλλοι, βλ. συνηθέστ. μου μπαίνουν ψύλλοι στ' αφτιά·

- για τον ψύλλο καίει το πάπλωμα, βλ. λ. [πάπλωμα](#)·

- για ψύλλου πήδημα, για ασήμαντο λόγο, για ασήμαντη αφορμή ή αιτία, για το τίποτα: «είναι τόσο στραβόξυλο αυτός ο άνθρωπος, που για ψύλλου πήδημα μπορεί να δημιουργήσει ολόκληρη φασαρία». (Λαϊκό τραγούδι: τον άντρα κάνει τον σκληρό και τη δουλειά βαριέται και **για του ψύλλου πήδημα** ευθύς παραξηγιέται)·

- γυρεύω ψύλλο στ' άχυρα ή γυρεύω ψύλλους στ' άχυρα, βλ. φρ. ψάχνω ψύλλο στ' άχυρα·

- δεν αφήνει ούτε ψύλλο ακαλίγωτο, βλ. φρ. καλιγώνει τον ψύλλο·

- ζητώ ψύλλο στ' άχυρα ή ζητώ ψύλλους στ' άχυρα, βλ. συνηθέστ. ψάχνω ψύλλο στ' άχυρα·

- καλιγώνει τον ψύλλο ή καλιγώνει ψύλλο, είναι πολύ ικανός, πολύ επιτήδειος, είναι παμπόνηρος, καπάτσος, τα καταφέρνει και στις πιο δύσκολες δουλειές, αντιμετωπίζει με επιτυχία και τις πιο δύσκολες καταστάσεις, πράγμα που πολλές φορές τον κάνει επικίνδυνο: «ό,τι και να του αναθέσεις τα καταφέρνει, γιατί αυτός καλιγώνει τον ψύλλο || να 'χεις το νου σου μ' αυτόν που συναλλάσσεσαι, γιατί καλιγώνει ψύλλο κι έχει βάλει στο χέρι πολύ κόσμο». Συνών. βελονιάζει την τρίχα ή βελονιάζει τρίχα·

- κάνει τον ψύλλο καμήλα, βλ. λ. καμήλα·

- μου μπαίνουν ψύλλοι (ενν. στ' αφτιά), βλ. φρ. μου μπαίνουν ψύλλοι στ' αφτιά. (Λαϊκό τραγούδι: όταν το παίζεις ερωτύλος κι όλο στα μάτια με κοιτάς, **τότε μου μπαίνουνε οι ψύλλοι** πως ίσως να μου τα φοράς)·

- μου μπαίνουν ψύλλοι στ' αφτιά, υποψιάζομαι, υποπεύομαι κάτι κακό που με κάνει και ανησυχώ: «μου μπήκαν ψύλλοι στ' αφτιά πως με απατά η γυναίκα μου, και δεν ξέρω τι να κάνω». (Λαϊκό τραγούδι: **ψύλλοι στ' αφτιά μου μπήκανε**, βρε πω πω, πως κάποιος άλλος ήτανε κι αν είναι αλήθεια, δυστυχώς, κυρά μου, στη μάνα σου ολοταχώς)·

- όποιος κοιμάται με σκύλους, σηκώνεται με ψύλλους, βλ. λ. [σκύλος](#)·

- ούτε ψύλλος στον κόρφο του! βρίσκεται ή θα βρεθεί σε τόσο δύσκολη θέση, στην οποία για κανέναν λόγο δε θα ήθελα να βρεθώ: «αν αντιληφθεί ο πατέρας του πως έβαλε χέρι στο ταμείο, ούτε ψύλλος στον κόρφο του!»·

- πεταλώνει τον ψύλλο ή πεταλώνει ψύλλο, βλ. φρ. καλιγώνει τον ψύλλο·

- του βάζω ψύλλους στ' αφτιά, τον κάνω να υποψιαστεί, να υποπευθεί κάτι κακό: «αν δεν του 'βαζα ψύλλους στ' αφτιά δε θα 'πανε τη γυναίκα του παρέα με τον γκόμενό της»·

- ψάχνω ψύλλο στ' άχυρα ή ψάχνω ψύλλους στ' άχυρα, **α.** χάνω άδικα τον καιρό μου, ματαιοπονώ στην προσπάθειά μου να βρω κάτι που λόγω πληθώρας πραγμάτων ή στοιχείων είναι πολύ δύσκολο να βρεθεί: «προσπαθεί να βρει μέσα στο χαρτομάνι του γραφείου του ένα χαρτάκι, όπου είχε σημειώσει τον αριθμό ενός τηλεφώνου, αλλά μου φαίνεται πως ψάχνει ψύλλους στ' άχυρα». **β.** λεπτολογώ ασήμαντο γεγονός, ασήμαντο ζήτημα: «παιδιά είναι, είπαν κι ένα λόγο παραπάνω, μην κάθεται τώρα και ψάχνεις ψύλλους στ' άχυρα για το ποιος φταίει ή όχι»·